

LIMITED DISTRIBUTIONREAD AND DESTROYITEM No. 3806/56SPECIAL ATTENTION: Translation Pool.SN
April 13
VI-938HUNGARY

<u>RE-EMIGRANTS</u>	/2700/
<u>FOREIGN RELATIONS</u>	/1500/
Hungarian Missions Abroad	/1502/

HUNGARIAN LEGATION'S ACTIVITY AMONG REFUGEESSOURCE ROME: RFE Hungarian reporter.DATE OF OBSERVATION: Current period.

ENGLISH SUMMARY: Hungarians living in ROME receive not only propaganda pamphlets of the Hungarian Communist Legation, but also circular letters. The latest - hereby annexed - offers them the possibility to receive new Hungarian passports if they register at the Legation and declare themselves Hungarian citizens. They are offered the possibility to visit Hungary, for a short excursion or even for repatriation.

The activity of the Hungarian Consul Ferenc MAJOR is described. He contacted two persons of the Hungarian Colony, Mrs. VADNAI and Mrs. MAZO. The first one offering her help to bring out her mother from Hungary. They had lunch together and as Mrs. VADNAI is not only a journalist but also a guide, he asked her to show him ROME, which she did one day. To Mrs. MAZO, Consul MAJOR brought a letter from her sister living in Hungary and offered his service to send parcels to Hungary through Legation channels. He also offered her work as translator and promised to help her to obtain a certain amount of money - 5 million Lira which sum is due to Mrs. MAZO from the Hungarian State, as she has been Secretary at the Hungarian Legation for 20 years and as an Italian citizen she cannot be compelled to go home. MAJOR also offered her a visa to visit her sister in SZOMBATHELY and in case her nephew, who is a speaker for the Hungarian Section of the Italian Radio, should desire to go home, he would help him get a good job in Hungary.

/more/

EVALUATION COMMENT: The two persons mentioned in this report are well known members of the Hungarian colony in Rome. Name and position of MAJOR are confirmed.

The contacts between Hungarian diplomatic representatives in Western countries and Hungarian exiles as described here are characteristic for the redefection campaign.

In view of the confidential character of the report nothing can be used from it for broadcast or for press release.

x x x

Az olaszországi magyar menekültek körében a hazacsalogatási propaganda az elmúlt év nyarán indult meg nagyobb mértékben és sikerült is eddig 15-20, többnyire táborlakó és egészségi vagy politikai okokból a kivándorlásból kizárt személyt hazatérésre bírni.

Az olaszországi menekültek értékesebb része, valamint a régi magyar kolónia körében ez az akció teljesen sikertelen maradt. A követség azonban folytatja akcióját, amely egyrészt a Magyarok Világszövetségének "Magyar Hírek" című füzetecskéjének és az olasznyelvű Bollettino Ungherese című havi folyóiratának szétküldésében, karácsonyi üdvözlések küldésében, hazafias ünnepélyekre való meghívásokban áll, másrészt újabb köriratok szétküldésében és egyéb megkönyékezésében.

A fent felsorolt propaganda anyagot megkapja minden magyar, akinek címét valahogy megtudták. Alapul szolgál a RÓMAI magyar követségen a háború előtti időből fennmaradt névsora az olaszországi magyaroknak. Ezt bizonyítja, hogy sokan, még mindig régi háború előtti lakcímkre kapják az anyagot, azok akik szerepelnek a telefonkönyvben, azonban már újabb címekre.

Az amnesztia rendelet meghirdetésekor mindenkinek egy litografált körlevelet küldöttek szét, most húsvét előtt, egy újabb körirat ment szét az új állampolgársági rendeletről.

Ebből látszik - és Pallavicino Alessandro őrnagy esetéből, aki olasz állampolgár, magyar soha nem volt és nem is beszél magyarul, de mivel délvidéken volt egy birtoka, valamilyen szerepet a RÓMAI magyar követség telefonkönyvében - hogy ezeket a

/more/

körleveleket az összes ismert címekre elküldik, ugyanazoknak, akiknek az egyéb propagandaanyag is jár.

Tudomásunk szerint a legutóbbi felhívás semmi eredménnyel nem járt, a magyarok közül senki sem vette igénybe a felajánlott utlevelet, sőt többen irtak a Követségre, hogy szüntessék be a felhívásaik küldését, mert amig orosz csapatok lesznek Magyarországon, senki sem lesz bolond hazamenni.

Sokkal veszélyesebbek MAJOR Ferenc konzul egyéni akciói, amelyekkel egyeseket megkörnyékezik. MAJOR Ferenc, nős, tíz hónapos kisgyermek van, földrajz és történelem szakos tanárnak mondja magát, csak magyarul beszél, mióta itt van megtanult valami kevés olaszt és mindenkinek panaszkodik, hogy ő nem diplomatának való, mert nyelvekre sehogyszem fog a feje.

Két ismert - a Magyar Nemzeti Bizottmány RÓMAI Irodájának a szóban forgó személyek által személyesen és bizalmasan elmondott - akciójáról tudunk, de név nélkül említett információkból tudjuk, hogy több helyen próbálkozott.

1/. VADNAI Zsuzsánna, ROMÁBAN élő újságíró, aki idegenvezetéssel foglalkozik, édesanyját szeretné már régebben Magyarországról kihozatni és olasz vísuma már évek óta a pesti olasz követségen van. Karácsony előtt kapott egy felhívást a Stampa Esterában, a külföldi újságírók klubjában, hogy édesanyja kiutazásával kapcsolatban keresse fel a követségen MAJOR konzult. V. egy barátja kíséretében fel is ment, ahol MAJOR közölte vele, hogy a Magyar Népköztársaság csak akkor engedhet, ki egy magyar állampolgárt az országból, ha biztosítva látja, hogy az külföldön nem fog szükségét szenvedni és kihozatója el fogja tudni tartani. Ezért kérte V.-t, hogy igazolja, hogy megfelelő kéréssel bír és erről adjon hivatalos nyilatkozatot, leírva anyagi helyzetét, foglalkozását. V. ezt megígérte, mire MAJOR azt ajánlotta, találkozzanak a városban és ott adja át neki az iratot. Meg is egyeztek az Antico Café Greco nevű kávéházban, ahol néhány nap múlva találkoztak. Itt MAJOR megígérte, hogy ezután V. édesanyja rövidesen ki fog jönni, ő mindenesetre mindent el fog követni és meghívta V.-t, hogy ebédeljenek a szomszédos Ranieri nevű vendéglőben. V. ezt is elfogadta, remélve, hogy ezáltal édesanyja kijövetelét elősegíti.

Ebéd közben MAJOR érdeklődött V. foglalkozása iránt és mikor megtudta, hogy idegenvezető is, megkérte nem mutatná-e meg neki ROMÁt, mivel ő még nem ismeri és mint tanárember, lehet hogy Magyarországra való visszahívása után újra gimnázumban fog

tanítani és szégyen lenne, ha nem tudná diákjainak RÓMA szépségeit leírni.

V. ez elől kitért, de egy karácsony utáni telefonhívásra mégis beleegyezett és MAJOR autóján bejárták RÓMát, Capitoliumot, Appia Antiquat, stb. MAJOR V. elbeszélése szerint csak a régiségek iránt érdeklődött semmi kérdést nem tett fel és utána megkérte, hogy vigye el őt valamelyik nap a Vatikáni múzeumba is. V. ez elől kitért. Azóta csak egy telefont kapott néhány hete MAJOR-tól, hogy keresse fel és hozzon magával egy meghívólevelet édesanyja részére. V. ezt postán küldte el és kijelentette, hogy nem hajlandó többet vele találkozni, "mert csak bolondítja és édesanyja kijövedele kásik." Édesanyjától közben megtudta, hogy odahaza behívták a rendőrségre és ki-kérdezték leánya felől.

2./ 8zv MAZO Pálné, a Magyar követség alkalmazottja volt husz éven át, amíg 1948-ban kártérítés nélkül elbocsájtották, 1951 óta a Magyar Nemzeti Bizottmány RÓMAi Irodájának titkárnője és szolgálatát lelkiismeretesen és megbízhatóan látja el. Fiúmei származású olasz állampolgár, elhunyt férje olasz katonatiszt volt.

Ez év februárjában egy férfihang kereste telefonon, de nem találta lakásán és közölte, tört olaszssággal, hogy elutazik Egyptomba, de visszatérése után keresni fogja. M-né közben lakást változtatott és husvét előtti héten a Magyar Nemzeti Bizottmány Hivatalában kereste újra telefonon egy férfihang, közölte vele, hogy levele van nővérétől otthonról. M-né nem kérdezte meg kivel beszél, hanem megegyeztek, hogy a városban találkoznak másnap egy kávéházban. Itt egy középkorú ur várta, aki közölte vele, hogy egy barátja hozta ezt a levelet Magyarországról, aki egy magyar külkereskedelmi küldöttség tagjaként utazott RÓMába. Kereste őt, mivel se oda se vissza jövet nem találta, a követségen hagyta részére a levelet, hogy azok kézbesítsék. Így ő kutatta fel - mondotta az ismeretlen ur, és ime a levél. M-né erre megkérdezte kihez van szerencséje, mire az bemutatkozott: "MAJOR Ferenc magyar konzul vagyok, de ne féljen, háromszor cseréltem taxit amíg ide jöttem, így bár tudom, hogy figyelnek, most biztosan elvesztették a nyomomat."

M-né először is a levelet olvasta el, amelyet nővérének a leánya ír anyja betegségről, a gyerekekről, férjéről, köszöni az IKKA csomagokat és közli, hogy a jelzett ruhacsomag nem érkezett meg hozzájuk SZOMBATHELYre. M-né ezután befejezettnek gondolta a találkozást és el akart távozni, de MAJOR felszólította, hogy ha valami kívánsága van, csak közölje vele, ő is

/more/

magyar és minden ^{ben} nonfitársai rendelkezésére áll. M-né erre ki-
öntötte a szívét, hogy neki öt millió kártérítés járna a magyar
államtól és hogy ő amig ezt meg nem kapja, semmiféle kapcsolat-
ba nem hajjt kerülni a követséggel. MAJOR azonnal nagy ér-
deklődést mutatott és megkérte, hogy hozza el legközelebb be-
adványai másolatát, ő majd intézkedik és igyekszik valamit
elérni. Ha közben csomagot akarna hazaküldeni, ne küldjön
méregdrága IKKA-t hanem hozza el hozzá a csomagot, ő biztos
uton hazajuttatja. M-né erre megjegyezte, hogy legutóbbi
csomagja, amiben egy csomó ruhát küldött, valószínűleg azért
veszett el, mert a férfiruhák béléseinek a helyébe Nylon
harisnyákat varrt. MAJOR Megígérte, hogy ha ennek a csomagnak
feladóvevényét megkapja, ennek utánanéz, de nyugodtan hozzon
csak a követségre akár mennyi Nylont, ő azt biztos uton el-
juttatja, sőt ha akarja utlevelet is ad neki, hogy nővérét
meglátogassa. M-né erre kijelentette, hogy ő olasz állampolgár,
mire MAJOR azonnal visumot ajánlott neki és hozzátette, hogy
ha az öccse is haza akarna menni - M-né öccse az olasz rádió
magyar bemondója és róla egész idő alatt szó sem volt - szí-
vesen elintézné ügyét, mert nyelveket beszélő művelt fiatal-
emberre nagy szükség van odahaza és jó keresethez jutna. M-né ezt
elutasította, mert sem ő sem öccse a vörösöknek nem akar szol-
gálatot tenni. "Nagyon megváltoztak az idők odahaza - mondotta
MAJOR - csodálkozna, ha látná, hogy semmi sem igaz abból, amit
idekinnt az oroszokról mondanak." Majd kérte, hogy találko-
zzanak néhány nap múlva és hozza el az írásokat az említett be-
adványról és a feladóvevényt.

Ujra találkoztak néhány nap múlva, MAJOR átnézte
az írásokat és másolatokat kért róluk és megígérte segítségét.
M-né a feladóvevényt elvesztette és új csomag küldését azzal hári-
totta el, hogy most nincs pénze, mire MAJOR felajánlotta neki,
hogy hajlandó neki fordításokat adni és azzal sokat kereshet.
M-né azt is elhárította magától. MAJOR Még azt is megígérte,
hogy utánanéz, ho-gy M-né beteg nővére nem-e kaphatna egy
kiutazási engedélyt néhány heti olaszországi üdülésre és csak
annyit kért, hogy M-né a kapott levél borítékját, amely vé-
letlenül nem volt nála, aláírásával lássa el, és nyugtásképpen,
hogy MAJOR Bizonyíthassa barátjának, hogy átadta valóban, adja
neki oda.

Abban egyeztek meg, hogy április 15 körül találkozni
ujra és addigra talán MAJOR már tud valami hírt ~~az~~ is mon-
dani M-né kártérítési illetve végkielégítési beadványának
sorsáról. Biztosította újra, hogy a legnagyobb ovatossággal és
gyakori taxiváltással fog a találkára jönni és így M-né nek
nem lesz mitől félnie.

/more/

A Magyar Nemzeti Bizottmány RÓMAi irodája, amikor a két esetet a szereplők elmondották, azonnal a leghatározottabban minden további érintkezéstől mindkét hölgyet lebeszélte és megkísérli majd az olasz hatóságokkal karöltve MAJOR konzul tevékenységét jobban megfigyelni és ha lehet ellenintézkedéseket fogantatosítani.

LIMITED DISTRIBUTION

READ AND DESTROY

End